

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνία ὄντων ὑπὸ τοῦ Ἰατρονομίου τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς καθιστῶν εἰς τὴν χώραν ἡμῶν ἀπαθείας καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμένης Πατριάρχαιου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀνάγνωσμα ἀριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ	
Ἐσωτερικὸν	Ἐξωτερικὸν
Ἔτησιον 12.—	Ἔτησιον 20.—
Ἐξάμηνος 8.50	Ἐξάμηνος 8.—
Τριμήνος 3.50	Τριμήνος 4.50
Αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζονται τὴν 1ην Ἰαννουαρίου μηνός.	
Περίοδος Β' .— Τόμος 28ος	

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΑΡΥΘΗΣ — ΕΚΔΟΥΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ἐν Ἀθήναις, 13 Ἀπριλίου 1919

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 35

ὅββββ προσηγουμένων ἑτών, ἐπίσης λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὀδὸς Ἐφρασίμου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βασιλικόν

Ἔτος 41ον.— Ἀριθ. 20

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ HECTOR MALOT

[Ἐραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλλ. Ἀκαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'. (Συνέχεια)

Αὐτὰ τὰ λόγια μούδωσαν λίγο θάρρος, γιὰ εἶχα νομίσαι προηγήτερα πὺς ἔπρεπε νὰ φύγομε ἀπὸ δέκα λεπτά, ἐπειδὴ ὁ κύριός μου, — τί ἰδέα! — εἶχε πῆ στὴν κυρία Μίλλιγκαν πὺς ἤμουν ἕνα ἔκθετο...

Ὅταν μπήκα στὸ σαλόνι τῆς κυρίας Μίλλιγκαν, βρῆκα τὸν Ἀρθούρο νὰ κλαίη πικρὰ καὶ τὴ μητέρα του, συμμνημένη ἀπάνω του, νὰ τὸν παρηγορῇ.

— Δὲ θὰ φύγῃς, Ρεμῆ, ἀλήθεια; φώναξε ὁ Ἀρθούρος ἄμα μὲ εἶδε.

Ἡ κυρία Μίλλιγκαν ἐπρόλαβε νὰ πῇ ἀντὶ γιὰ μένα :

— Πρέπει νὰ φύγῃς, μοῦ εἶπε μὲ γλυκεία φωνὴ ποὺ μοῦ ἀνέβασε δάκρυα ὁ κύριός σου δὲν θέλει νὰ σὲ κρατήσουμε μετς. Τοῦ μίλησα, μὰ εἶναι ἀμετάπιστος.

— Κακὸς ἄνθρωπος! φώναξε ὁ Ἀρθούρος.

— Ὅχι, δὲν εἶναι καθόλου κακός, ἐξήκολούθησε ἡ κυρία Μίλλιγκαν. Σὲ χροιάζεται κι' ἀκόμα μοῦ φαίνεται πὺς ἀγαπᾷ ἀληθινά. Τα λόγια του μούδειξαν ἕνα τίμιο ἄνθρωπο καὶ μάλιστα ἀνώτερο ἀπὸ τὴν κοινωνικὴ του θέση. Ἀκούστε τί μοῦ εἶπε, γιὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀρνήσῃ του. « Ἀγαπᾷ αὐτὸ τὸ παιδί καὶ μάγκα. Ἡ τραχιά, ἡ δύσκολη ζωὴ ποὺ τὸν κάνω νὰ ζῆ κοντὰ μου ἐγὼ, τοῦ εἶναι πολὺ πιδ ὠφέλιμη, ἀπὸ τὴν εὐκολὴ καὶ τὴν ἀνετη ποὺ τοῦ προσφέρετε σετς. Ἐπειτα, μαζὶ σὰς, δὲν θέτανε πάντα παρα ἕνα ἀσπρητῆς. Ὅζα τὸν σπουδάζατε, θὰ τὸν μορφώνετε, ἔστι μὰ τὸ πνεῦμα του μόνο θὰ καλλιεργούσατε, τὸν χαρακτῆρα του ὄχι. Ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ παιδί σας, ἀφίστε τον νὰ μείνῃ δικό μου. Πάντα τὸν συμφέρεῖ καλύτερα, παρα νὰ εἶναι τὸ παιγιόδι τοῦ μικροῦ σας ἀρρώστου, ὅσο καλὸ κι' ἔν φαίνεται αὐτὸ τὸ παιδί. Ἐννοια σας, γιὰτί κι' ἐγὼ θὰ τὸν μορφώω.

— Μ' ἀφοῦ δὲν εἶναι πατέρας τους; φώναξε ὁ Ἀρθούρος.

— Δὲν εἶναι πατέρας του, ἀλήθεια εἶναι ὁμως κύριός του κι' ὁ Ρεμῆς εἶναι δικός του, ἀφοῦ τοῦ τὸν παραχώρησαν οἱ γονεῖς του οἱ ἴδιοι.

— Μὰ δὲ θέλω νὰ φύγῃ ὁ Ρεμῆς!

— Ἀδύνατο! Ὁ Ρεμῆς πρέπει, πρὸς τὸ παρόν, νὰ κολοουθήσῃ τὸν κύριό του. Ἐλπίζω μόνὸ πὺς δὲν θὰ εἶναι γιὰ πολὺν καιρό. Ὅζα γράφω στὴς γονεῖς του καὶ θὰ συνεννοηθῶ μαζὶ τας ἐγὼ. Ἴσως αὐτοὶ θὰ προτιμήθουν νὰ τὸν δώσουν σὲ μὰς.

— Ὅχι, ὄχι! ἐφώνησα.

— Γιατί ὄχι;

— Ὡ, ὄχι, σὰς παρακαλῶ!

— Μὰ δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος...

+ Σὲς παρακαλῶ πολὺ... ὄχι!

Εἶναι σχεδὸν βέβαιον, πὺς ἂν ἡ κυρία Μίλλιγκαν δὲν μιλῶσε γιὰ τοὺς γονεῖς μου, θάφιρινα στὸν ἀποχαιρετισμό μας περισσότερ' ἀπὸ τὰ δέκα λεπτά, ποὺ μοῦ εἶχε παραχωρήσει ὁ Βιτάλης.

— Δὲν εἶναι στὸ Σιαθανό; ἐξήκολούθησε ἡ κυρία Μίλλιγκαν.

Μὰ ἐγὼ, χωρὶς νὰ ποικηθῶ καθόλου 'ς αὐτό, ἐπλησίασα τὸν Ἀρθούρο, τὸν πήρα στὴν ἀγκυλιά μου καὶ τὸν ἐφιλήσα πολλές φορές, βάζωντας 'ς αὐτὰ τὰ φιλικὰ ὄλη τὴν ἀγάπη ποὺ αἰσθανόμουν γι' αὐτόν. Ἐπειτα, ἀφίνοντας τὸν Ἀρθούρο μὲ κόπο καὶ γυρίζοντας στὴν κυρία Μίλλιγκαν, ἐγονάτισα μπροστὰ τῆς καὶ τῆς ἐφιλήσα τὸ χέρι.

— Καίμενο παιδί! εἶπε σκόδωντας σὲ μένα.

Καὶ μ' ἐφιλήσε στὸ μέτωπό. Σηκώθηκα τότε κι' ἀτρέξα ἴσια 'ς τὴν

πόρτα. Σὲ λίγο ἤμουν μὲ τὸν κύριό μου. — Δρόμο! μοῦ εἶπε αὐτός.

Καὶ φύγαμε ἀπὸ τὴ Σέττη.

Ἔτσι χωρίσθηκα τὸν πρῶτο μου φίλο καὶ ξανάρχισα τὴν παλιά μου ζωὴ μὲ τὸν Βιτάλη.

Ἀνοησία μου! Γιατί θὰ γλύτωνα μονομιάς ἀπ' ὄλες τίς στενοχώριες καὶ τίς δειγὲς περιπέτειες ποὺ μ' ἐπέριμεναν, ἂν δὲν εἶχα τὴν πρόληψη καὶ δὲν φοβούμουν τόσο νὰ μάθῃ ἡ κυρία Μίλλιγκαν τὴν ἀλήθεια, γιὰ τὴν καταγωγὴ μου...

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'

Χιόνα καὶ Λύκαι.

Καὶ τώρα ἔπρεπε πάλι νὰ κολοουθῶ τὸν κύριό μου καὶ, μὰ τὴν ἄρτα κρεμασμένη ἀπὸ τὸν πληγωμένο μου ὦμο, νὰ περπατῶ στοὺς δρόμους τῆς ἐξοχῆς, μὲ βροχὴ ἢ μὲ ἥλιο, μὲ σκόνῃ ἢ μὲ λάσπη.

Ἐπρεπε πάλι νὰ κάνω τὸ βλάκα 'ς τίς δημόσιες πλατεῖες καὶ νὰ γελῶ ἢ νὰ κλαίω, γιὰ νὰ διασκεδάξῃ ἡ «ἐντιμη οὐμήγηρη»...

Ἡ ἀλλαγὴ μοῦ κόστισε πολὺ, γιὰτί γρήγορα συνειθίζαι κανεὶς τὴν καλοπέραςα καὶ τὴν εὐτυχία.

Συχνὰ αἰσθανόμουν μιὰ ἀποστροφή, μιὰ ἀηδία, μιὰ στενοχώρια, μιὰ κούραση, — πράγματα ποὺ δὲν τᾶξερα ἄλλη φορὰ, πρὶν ζῆνω δυὸ μῆνες τὴ γλυκεία ζωὴ τῶν εὐτυχισμένων αὐτοῦ τοῦ κόσμου.

Μὲ τὴν κυρία Μίλλιγκαν, συλλογιζόμουν τὸν Βιτάλη μὲ τὸν Βιτάλη τώρα, συλλογιζόμουν τὴν κυρία Μίλλιγκαν.

Πολλὲς φορές, στὶς μακρινὲς μας πελοπορεῖες, ἔμενα πίσω, γιὰ νὰ συλλογιζού-

«Καὶ τῆς ἐφιλήσα τὸ χέρι». (Σελ. 153, στ. β')

μαι ελεύθερα τον Άρθουρο, τη μητέρα του, τον «Κύκνο», να ξαναγυρίσω με το νού και να ζώ στα περασμένα.

«Ω, τί ωραία έποχή! Κι' όταν το βράδυ, πλαγισμένος σε κανένα βρωμοχάνι χωριού, θυμούμουν την καμπίνα του Κύκνου, πόσο άνυπόφορα μου φαίνονταν τα χοντροσέντονα του κρεβάτιού μου!

Ποτέ πια δεν θα ξαναπαίξω λοιπόν με τον Άρθουρο, ποτέ πια δεν θα ξανακούω τη γλυκεία φωνή της κυρίας Μίλλιγκαν;

Στη λύπη μου, που ήταν βαθειά κι' επίμονη, μια μόνο παρηγοριά είχα: Ο κύριός μου ήταν τώρα πιο καλός, πιο γλυκός, πιο τρυφερός, — αν μπορώ να πω έτσι για τον Βιτάλη, — σε μένα παρά ποτέ!

Γιατί κι' αυτός είχε αλλάξει πολύ, αν έχει στο χαρακτήρα, τουλάχιστο στους τρόπους» κι' αυτό μ' έμπόδιζε να κλαίω όταν ή ένθάλμιση του Άρθούρου μου έσφιγγε την καρδιά. Αισθανόμουν πως δεν ήμουν τόσο μόνος στον κόσμο και πως ο Βιτάλης αυτός ήταν για μένα κάτι περισσότερο και κάτι καλύτερο από αφεντικός...

Συχνά μάλιστα μούβρουνταν να τον άγκαλιάσω, να τον φιλήσω, δεν τολμούσα όμως, γιατί ο Βιτάλης δεν ήταν άνθρωπος που μπορούσε να δεχθή τέτοιες διαχύσεις και οικειότητες.

Στην άρχή, τους πρώτους μήνες, ο φόβος με κράτούσε σ' απόσταση. Τώρα όμως ήταν κι' ένα άλλο άδριστο αίσθημα, που έμοιαζε ασθασμό. Φεύγοντας από το χωριό μου, θεωρούσα τον Βιτάλη άνθρωπο σαν όλους τους ανθρώπους, γιατί τότε ήμουν άνικανος να κάνω διάκριση. Η διαμονή μου όμως στον «Κύκνο», με την κυρία Μίλλιγκαν, μου είχε άνοιξει, ως ένα βαθμό, τα μάτια και το νού. Και, — πράγμα περίεργο, — όταν κοιτάξα καλά τον κύριό μου, μου φαίνονταν σα να βρίσκω 'ς αυτόν, στη συμπεριφορά του, στο ύφος του, στους τρόπους του, σημεία που έμοιαζαν με τη συμπεριφορά, το ύφος και τους τρόπους της κυρίας Μίλλιγκαν.

Τότε συλλογιζόμουν πως αυτό ήταν άδύνατο, γιατί ο κύριός μου δεν ήταν παρά ένας φτωχός θιασάρχης σκυλιών, ενώ η κυρία Μίλλιγκαν ήταν κυρά και άρχόντισσα. Και όμως! Όταν ήθελε, κι' ο Βιτάλης ήταν κ ύ ρ ι ο ς, απεράλλακτα όπως ή μητέρα του Άρθούρου ήταν κ υ ρ ι α. Με μόνη τη διαφορά πως η κυρία Μίλλιγκαν ήταν πάντα τέτοια, ενώ ο Βιτάλης γίνονταν κ ύ ρ ι ο ς μόνο σε κάποιες στιγμές. Μά τότε ήταν τόσο τελειός, ώστε μπορούσε να επιβάλλεται στον καθένα. Γι' αυτό κι' εγώ δεν τολμούσα να πάρω μαζί του μεγάλη οικειότητα, ούτε όταν μούδινε άφάρος με τα καλά του όγαν.

Απότου φύγαμε από τη Σέντη, πέρασαν ημέρες πολλές, χωρίς να μιλήσουμε καθόλου για την κυρία Μίλλιγκαν και τη διαμονή μου στον Κ ύ κ ν ο. Έγστερα όμως το θέμα αυτό παρουσιάζονταν κάπου

— κάπου στις όμιλίες μας και πάντα κρύτος ο κύριός μου το έφερνε. Έτσι συζητήγαμε το σύνθημάς και δεν περνούσε πια ημέρα χωρίς να προφέρουμε τόνωμα της κυρίας Μίλλιγκαν.

— Την αγαπούσες πολύ αυτήν την κυρία; μου έλεγε ο Βιτάλης. Ναι, το καταλαβαίω. Σταθήκε καλή, πολύ καλή για σένα. Δεν μπορείς παρα να τη θυμάσαι μ' ευγνωμοσύνη.

Έπειτα, συχνά, έπρόσθετε: — Και όμως έτσι έπρεπε!

Τι πράγμα έπρεπε έτσι;... Στην άρχή δεν καταλάβαινα. Σιγά-σιγά όμως κατάλαβα: Ο Βιτάλης ήθελε να πη, πως έπ ρ ε π ε να πορήφη την πρόταση, που του είχε κάνει για μένα η κυρία Μίλλιγκαν.

Μά ο λόγος του αυτός φανέρωνε ίσως και κάποια λύπη. Θέλελε να μ' άρση κοντα στον Άρθουρο. Μόνο που αυτό δεν μπορούσε να γίνει, ήταν άδύνατο.

Κι' η λύπη του με συγκινούτε τώρα, αν και δεν μπορούσα να καταλάβω καλά-καλά για ποιο λόγο δεν είχε δεχθή την πρόταση της κυρίας Μίλλιγκαν. Ούτε ή ίδια δεν μπόρασε τότε να μου το εξηγήσει. Έτσι έπ ρ ε π ε να κάμη. Μά γιατί; Άς είναι όμως, έλεγα, άλλη φορά ίσως θα δέχονταν. Κι' αυτή ήταν τώρα ή μεγάλη μου έλπίδα. Δεν μπορούσε τάχα να ξαναπαντήσουμε τον Κ ύ κ ν ο; Στον Ροδανό θα ταξείδευε αυτός και μετς στις όχθες του ίδιου περπατούσαμε...

Γι' αυτό τα μάτια μου ήταν συχνότερα γυρισμένα κατά τον ποταμό, παρά κατά τους λόφους και τις εύρορες πεδιάδες που περνούσαμε. — Αμα θάναμε σε καμιά πόλη, — Άρλη, Ταρασκώνα, Άβινιόν, Βιέννα, — ή πρώτη μου δουλειά ήταν να τρέξω στις προκυμαίες και στα γεφύρια. Ζητούσα τον Κ ύ κ ν ο' κι' άμα έβλεπα από μακριά κανένα πλοίο, μισοκρυμμένο 'ς την καταγωγή, στεκόμουν να πλησιάση, για να ιδώ μήπως ήταν αυτός. Μά δεν ήταν!

Κάποτε ρωτούσα και θαλασσιούς. Τους έλεγα πως ήταν το πλοίο που γύρευα' και μου άπαντούσαν πως δεν το είχαν ιδή να περάση. Τώρα που ο κύριός μου ήταν άπορατισμένος να με δώση στην κυρία Μίλλιγκαν, — έτσι φανταζόμουν, — δεν υπήρχε πια φόβος να μιλήθω για την καταγωγή μου ή να γράψω της μάννας-Μεαρμερίνας. Θα τα συμφωνούσαν οι δύο τους, ο Βιτάλης κι' η κυρία Μίλλιγκαν. Έτσι ένόμιζα πως θα γίνει: Η κυρία Μίλλιγκαν θα ήθελε να με πάρη, ο κύριός μου θα παραιτούσε τα δικαιώματα που είχε σε μένα κι' ή ύπόθεση θα τελείωνε, χωρίς να πούν τίποτ' άλλο. Μείναμε κάμποςες έβδομάδες στο Λυόν κι' όλο τον καιρό που ήμουν ελεύθερος, τον περνούσα στις προκυμαίες του

Ροδανού και του Σώνη. Το κάκρο έμαθ' απέξω όλα εκείνα τα γεφύρια, τα Αίναί, του Τιλότερ, της Γκιροτιέρας, του Νοσκομείου, σα γνήσιος Λυονέζος. Κ ύ κ ν ο ς δεν φάνηκε ποθενά.

Από το Λυόν ξεκινήσαμε για το Διζόν. Κι' ή έλπίδα που είχα να ξαναβρω την κυρία Μίλλιγκαν και τον Άρθουρο άρχισε να λιγοστεύει, γιατί στο Λυόν είχα μελετήσει όλους τους Χάρτες της Γαλλίας, όσους μπόρασα να βρω στις βιβλιόφυλακες των βιβλιοπωλείων κι' ήξερα πως τί κανάλι του Κέντρου, που θάπαιρνε ο Κ ύ κ ν ο ς για να φθάση στο Διζόν, βγαίνει απ' το Σώνη στο Σαλόν. Άλλα φθάσαμε στο Σαλόν και φύγαμε από εκεί, χωρίς να ιδούμε Κ ύ κ ν ο. Τελείωσε λοιπόν, έπρεπε να είταμ τόνετρό μου.

Αυτό μούκανε λύπη βαθειά. Και για να μεγαλώση ή άκελευσία μου, που ήταν τόσο μεγάλη, χάλασε τα μούτρα του κι' ο καιρός. Το φθινόπωρο είχε προχωρήσει, πληγιάζε ο χειμώνας κι' ή πορείας μας με τη βροχή, στη λάσπη, γίνονταν όλοένα και πιο κουραστικές. Όταν το βράδυ φθίναμε σε κανένα καλοχάνι ή άγερώνα, ισακισμένοι από την κουράση, βρεμένοι ως το πουκάμισο, λασπωμένοι ως τα μαλλιά, δεν έπρεπα να κοιμηθώ με πολύ φαίδρες σκέψεις... Στους λόφους της Χρυσής Άκτής, που τους διασχίσαμε φεύγοντας από το Διζόν, μάς βρήκε ένα κρύο ύγρo που μάς πάγωνε ως το κόκκαλο κι' έκανε τον Καρπούλη πιο μελαγχολικό και δόξθυμο από μένα.

Ο σκοπός του Βιτάλη ήταν να φθάσουμε στο Παρίσι το γρηγορότερο, γιατί μόνο στο Παρίσι θα μπορούσαμε να δώσουμε το χειμώνα μερικές παρατάσεις, αλλά είτε γιατί ή τσέπη του/δεν του συγχωρούσε να πάρουμε το σιδηρόδρομο, είτε γι' άλλο λόγο, έπρεπε να κάμουμε πεζή το δρόμο από το Διζόν στο Παρίσι.

Όταν ο καιρός μάς το συγχωρούσε, δίναμε από μια σύντομη παρατάση στις πόλεις και στα χωριά που περνούσαμε κι' έπειτα, αφού μαζεύαμε λίγα λεπτά, εξακολουθούσαμε το ταξείδι μας. Ως το Σακίτιον τα πήγαμε καλούτσικα, αν κι' ύποφέραμε πολύ από το κρύο και την υγρασία. Μά όταν βγήκαμε απ' αυτή την πόλη, ή βροχή έπαψε κι' ο καιρός γύρισε στο βορριά.

Στην άρχή δεν παραπονθήκαμε, αν και δεν ήταν καθόλου ευχάριστο να χουμε το βορριά στα μούτρα. Το κάτω-κάτω προτιμούσαμε τον άνεμο, όσο τσουχτερός κι' αν ήταν, από την υγρασία που μάς έσάκιζε τόσες έβδομάδες.

Μά το κακό είναι, που το ξεροβόρρι δεν διατηρήθηκε. Ο ούρανος γέμισε από πυκνά μαύρα σύννεφα, ο ήλιος σκεπάστηκε όλωσδιόλου κι' όλα τα σημάδια

μαρτυρούσαν πως γρήγορα θα κάμε χιόνι.

Καταφέραμε όπωσδήποτε να φθάσουμε 'ς ένα μεγάλο χωριό πριν άρχισή να χιονίζει. Ο Βιτάλης όμως έννοούσε να φθάσουμε στο Τρουά (*) το γρηγορότερο, γιατί το Τρουά είναι μεγάλη πόλη και θα μπορούσαμε να δώσουμε πολλές παρατάσεις, αν ή κακοκαιρία μάς άναγκάζε να μείνουμε εκεί.

— Κοιμήσου γρήγορα, μου είπε, άμα μπήκαμε στο χάνι θα ξεκινήσουμε πρωί-πρωί φοδούμαι μη μάς βρή το χιόνι.

Αυτός όμως δεν έδυσάθηκε να πλαγιάσει, παρά κάθισε στο μαγερείο, κοντά στο τζάκι, για να ζεσταθί ο Καρπούλης, που είχε ύποφέρει πολύ από το κρύο της ημέρας και δεν είχε κάψη να βεργιά. Μονοντι έροντίσαμε να τον έχουμε καλά κουκουλωμένο.

Το πρωί σηκώθηκα ναρως, καθώς είχα διαταχθί. Δεν είχε φέξει άκόμα ο ούρανος ήταν μαύρος και χαμηλός, χωρίς κανέν' αστέρι. Έμοιαζε σαν κελύρι σκούρα κακάκι, που κατέβαινε στη γη και φοβόριζε να τη συνείψη. Άμα άνοιγε ή πόρτα, ένας ψυχρός άνεμος έτάρωνε την καμινάδα και ξεσκέπαζε τάναμμένα καρβουνάκια, που από χθες βράδυ ήταν χωμένα στη στάχτη του τζακιού.

— Στη θέση σας εγώ δεν θάρευνα, είπε ο ξενοδόχος στον κύριό μου. Θα χιονισί.

— Βιάζομαι, άποκρίθηκε ο Βιτάλης, κι' έλπίζω να φθάσω στο Τρουά πριν άρχισή το χιόνι.

— Τριάντά μίλλια δεν τα κάνει κανείς σε μια ώρα! Μ' όλ' αυτά ξεκινήσαμε.

Ο Βιτάλης κράτούσε τον Καρπούλη από μέσα απ' το σακκάκι του, για να του δίνη λίγη απ' τη δική του θερμότητα, και τά σκυλιά, χαρούμενά για τον στεγνό αυτόν καιρό, έτρεχαν μπροστά μας. Στο Διζόν, ο κύριός μου μου είχα αγοράσει ένα άπνευμόρι από προδιά με το μαλλί από μέσα. Κουκουλώθηκα μ' αυτό κι' ο άνεμος, που τον είχαμε μπροστά, μου το κολλούσε στο σώμα.

Δεν ήταν καθόλου ευχάριστο να νούγουμε το σώμα. Και περπατούσαμε κι' οι δύο σιωπηλοί, με γοργό βήμα, τόσο για να φθάσουμε γρήγορα, όσο και για να ζεσταθώμε.

«Αν κι' ήταν ή ώρα που έπρεπε να ξεμερώσει, πουθενά δεν ξάνοιγε ο μαύρος ούρανος.

Έπιτέλους, προς το μέρος της ανατολής, άσπρισε μια λουρίδα, μά ήλιος δεν έφάνηκε. Νύκτα βέβαια δεν ήταν πια, μά όταν μεγάλη ύπερβολή αν έλεγε κανείς πως ήταν ημέρα.

Ός τόσο, στην έξοχή, τα πράγματα ξεχώριζαν τώρα [καθαρότερα. Το

(*) Τρουά, προφέρεται Τ ρ ο ύ ά.

χλωμό γός που έπεσε στη γη απ' την ανατολή, σαν από ένα τεραστιό παγγίτη, μάς έδειχνε δέντρα γυμνόφυλλα κι' έδω κι' εκεί χαμύδεντρα, που τα κίτρινά τους φύλλα φαστιούνταν άκόμα και, καθώς τα κουνούσε ο άνεμος, άφιναν ένα κρότο ξερό.

Ψυχή στο δρόμο, ψυχή στα χωράφια, παντού έρημια. Το μόνο ζωντανό πλάσμα ήταν τ' αρουαία, που άκούγονταν χωρίς να φαίνονται, γιατί κι' αυτά ήταν κρυμμένα στις φυλλωσιές. Καρκαλάδες μόνο χοροπηδούσαν στο δρόμο, με την ουρά σηκωμένη, μά μόλις κλησιάζαμε, πετούσαν σε κανένα δέντρο, κι' από κεί ψηλά μάς κυνηγούσαν με τα ξεφώνητά τους, που έμοιαζαν με βριστιές ή κατάρες.

Άζαρφα, εν άσπρο σημάδι φάνηκε στον ούρανο, κατά το βορριά, μεγάλωσε γρήγορα καθώς έρχονταν επάνω μας κι' άκούσαμε ένα παράξενο θόρυβο από παράφωνες κραυγές. Ήταν κοπάδι από άγριους κύκνους, που μετανάστευε στα μεσημβρινά. Πέρασε πάνω απ' τα κεφάλια μας κι' αφού άπομακρύνθηκε, έβλεπες άκόμα να πετούν στον άέρα μερικά πούπουλα, που ή άσπραδά τους ξεχώριζε στο μαύρο ούρανο.

[Έπαισι συνέχεια]

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΣΠΙΤΙΟΥ ΜΟΥ ΤΟ ΠΡΩΤΟ ΜΟΥ ΤΑΞΕΙΔΙ (Συνέχεια και τέλος γός σελ. 148)

Περνούσαν τ' άρχοντόπουλα ντυμένα με ρούχα καινούργια και ζεστά, και με τά βιβλία στη σάκκα πήγαιναν στο σχολείο.

Παιδιά σαν έμένα, στην ήλιλία μου, πως γελούσαν αυτά, πως δεν έκλαιγαν; Τι; Δεν έκρύωναν;

Στέλνονταν, άγόραζαν κουλουράκια και τραβούσαν πάλι το δρόμο τους με γέλια. Τι καλότυχα άλήθεια! Κάθονται στο σπίτι τους με τον πατέρα τους, τη μάννα τους, τ' άδέρφια τους, κι' όταν βγαίνουν στο δρόμο, ντύνονται ζεστά.

— Βρέ Θανάση, παιδί μου, έδω είσαι; Τι κάνεις; Πώς είσαι;

Κοιτάζω: Ο Δημήτρης από το χωριό μας!

— Καλά, ευχαριστώ. Πώς είναι ή μάννα μου, τ' άδέρφια μου;

— Όλοι καλά είναι, χαρητήματα. Που δουλεύεις; Πώς είσαι;

Έσεις έξερτε που δουλεύα' αυτός όμως δεν ήξερε και για τοβτο με ρωτούσε. Τ' είναι να σοβ μιλήση στην ξενιτειά άνθρωπος γνωστός σου! Άστρο μες στης νύχτας το σκοτάδι. Μες στις πίκρες πασχάλια και πανηγύρι.

Έγστερα τ' άδέρφια μου και τη μάννα μου συλλογιζόμουν. Κρύο δεν καταλάβαινα όλοτελα.

Έκείνη την ημέρα είχα κλείσει μη να στη δουλειά κι' ο ματόρογς μου μούδωκε τ'ε μεσημέρι, όρου φαγάμε, το μυριατικό μου, δεκάπέντε δραχμές.

Πήγα κι' άγοράσα μια κοδιά, ένα μαντήλι κι' ένα σκουφάκι. Έγστερα κοίταξα και βρήκα τον Δημήτρη και του τάδωσα με την παραγγελία να τά δώση της μάννας μου. Μου πρόσέψαν όχτώ δραχμές. Άπ' αυτές κράτησα μία, για ναχώ ν' αγοράζω κλωστές να ράβω τα ρούχα μου, όταν θα σγίζονταν, και ν' ανάβω κανένα κερι στην Έκκλησιά και τις άλλες έφτά τις δόσα του Δημήτρη για να τις δώση της μάννας μου κι' αυτές. Τούδωσα κι' ένα γράμμα. Τι έγγραφα σ' αυτό, άλλη φορά τα λέμε.

Όσο χάρηκα εκείνη την ημέρα, δεν πιστεύω να ξαναχαρώ άκόμα μια φορά ποτέ και ποτέ στη ζωή μου!

ΑΘ. Χ. ΠΑΠΑΧΑΡΙΣΗΣ

ΕΙΡΗΝΙΚΑ

[Με τον τίτλον αυτόν, ο παλαιός μας συνεργάτης κ. Ιωάννης Πολέμης, από τους Άριστούς μας ποιητές, έβδωκε προ όλλγου ένα βιβλαράκι με καινούργια ποιήματα. Το θέμα τους το έννοούσε από τον τίτλο: Ο ποιητής ψάλλει την κοσμοπόδητη Ειρήνη που ήλθε τίλος μετά την μισητό Πόλεμο. Και για να ίσθη πόσο ωραία το κάνει, διαβάστε αυτά τ' δύο κομμάτια από την άρχή. — Σ. τ. Α.]

1

«Ω πρώτο του ήλιου άνάβλεμμα κι' ό νύχτας μαύρης ασηή γλυκοξημέρωτη, μη σε τρομάξω που κοιμητήρι άνίσκιωτο τον κόσμο θαύ[ους.

«Αν έχη σκληρό σίδερο τη γη ρημάξει κι' ο θάνατος το σκιάχτρο του κι' αν [τώχη στήσι σε' άφυλλο δέντρο της ζωής, μη σε τρομάξω. στο πρώτο του ήλιου άνάβλεμμα θέ να [βλαστήση.

Τα κεδιά σου, ό Νίκη, τα ματοβαμμένα, που άφίγουν χνάκια κόκκινα, λύσε και [βγάλε κι' άφρόσπυνε τα χέρια σου κ' έλα σε μένα.

Και σύ, Τυρταίε βροντοφώνε, Τυρταίε μεγάλη, και σύ την πολεμοχόδη σύντριψε λύση κι' άρρα διανιτική κρατώντας άδύους ψάλλε.

Διάπλατ' εγ' άνοημέτη του ναού μου ή [θόρα δχι θυσίες και σφάγια στο βωμό μου κ' οίνου καρθενικοί, λευκές λαμπάδες, άγια μύρα.

Σε' άδύκα του ναού μου, Αύτως που δί[κατα κόνει, τα πληγωμένα χέρια στην κοφή μου δένει διπλή εύλογία και κραζοντας το χείρε, [Εβρήση, σφρε, μου λέει, γοργόφραση στην οίκου[μένη, φωτόλουσε την με τα μάτια τα μεγάλα κι' όρθάνοιξε τον κόρφο, δός της να βυ[ζαίνη

της προκοπής το μέλι, της ζωής το γάλα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Η ΝΙΝΑ - ΜΑΜΜΑ Η ΕΝΑ ΔΥΣΚΟΛΟ ΠΑΙΓΝΙΔΙ

Β.

Στό σπίτι της Νίνας, όπως στα περισσότερα νοικοκυροσπίτια, το ζήτημα της υπηρέσιας δίνει ατέλειωτες αφορμές σε συζητήσεις και στενοχώριες. «Αδύνατο πια να βρω κανένα, έλεγε συχνά-πυκνά η μητέρα της Νίνας, μια υπηρέτρια πιστή, φροσιωμένη, εργατική. 'Απ' αυτές που στέλνουν οι μεσίτες; Θεός να σε φυλάει. 'Η μια θα 'ναι τεμπέλα; ή άλλη κλέετρα κι' ή άλλη γλωσσού».

Κι' ή κ. Κλειώ, όταν για τη μεγάλη της αιδάθεια αναγκάστηκε να βγάλει τη Γαρουφαλιά, ανέφτηκε:

«Δεν υπάρχει άλλη λύση. Θα πάρω κανένα φτωγό, όρρανό κοριτσάκι και θα τ' αναθρέψω εγώ για υπηρέτρια. Θα κοπίσω βέβαια διπλά μερικά χρόνια, έλπίζω όμως, επειδή θα την πάρω από μικρή, να την κάνω γ' αγαπήση το σπίτι και να συνειθισθ στην εργασία και την ύπαιχιά».

Συμφωνώτατος σ' αυτά κι' ο κ. Καλόπουλος, ο μακαμάς της Νίνας, ανακάλυψε και πήρε σπίτι του τη Μαρία.

Η Μαρία λοιπόν ήταν ένα πεντάχρονο κοριτσάκι, έπτα χρόνων, προωρισμένο να γίνει υπηρέτρια στην Νίνα στο σπίτι. Όταν ή μικρούλα όρρανή πήγε και πρώτη φορά, ή Νίνα έλειπε στο σχολείο. Μα ή Φώρω, αδελφή της Νίνας, μεγαλύτερη της δυο χρόνια, ήταν στο σπίτι. Κι' ή Φώρω ήταν πολύ καλή αδελφή. Δεν υπόφερε αυτή να βλέπει, τώρα τελευταία, τη Νινούλα της έτσι μελαγχολική. Κι' άμα είδε τη Μαρία, έκαμε κάποιο ωραίο σχέδιο, και τ' ανακάλυψε αμέσως στη μαμά της, που το δέχτηκε πρόθυμα, καθώς και στην πιο μεγάλη αδελφή, τη Θάλεια, που κι' αυτή μ' ένθουσιασμό υποσχέθηκε να βοηθήσει.

Πήραν λοιπόν οι δυο αδελφές τη νιοφερμένη Μαρία και, σύμφωνα με το σχέδιο της Φώρας, την έλυσαν, την ώμοροχτένισαν, ύστερα έβαζαν «το σφουταρι των κειμηλίων», κι' ανακάλυψαν κάποια ρούζα ποδιά ολοκαινούργη. 'Η ποδιά αυτή ήταν κάποτε της Νίνας που αδιάκοπα ψηλώνοντας, δεν είχε προστάση να την παλιώσει. Της Μαρίας της ήλθε ίσια-ίσια. Το μικρό όρρανό μεταμορφώθηκε έτσι τέλεια κι' όπως φυσικά ήταν ώμοροφ κοριτσάκι, με γλυκά μεγάλα μάτια, σου έκανε αλήθεια εύχαρίστητη να το κοιτάζει.

Έτσι μεταμορφωμένη τη Μαρία, κι' αφού της έδωσαν και μερικές καραμέλες, την έμπασαν, άμα πλητίστε ή ώρα που θα σχολάζε ή Νίνα, στην κάμαρά της, και την κάθισαν κοντά στο γραφείο της, στην ίδια θέση, όπου άλλη φορά συνήθιζε κείνη να τοποθετη τις κουκλες της, και την άρισαν εκεί μονάχη.

Η μικρούλα, σατισμένη από τα τόσα παράξενα που της συνέβησαν σήμερα, δεν έτόλμησε να κουνηθή. Μισουλώντας όμως τις καρδιάς της, περιεργάζεταν όλοένα με άχορταγο βλέμμα δυο καινούργια γι' αυτήν πραγματικά υπήρχαν μέσα σ' εκείνη την κάμαρα.

Σε λίγα λεπτά, ήλθε ή Νίνα κι' όρραμητικά, όπως συνήθιζε, πήγε να πετάξει τα βιβλία της. Μ' άξαρνα, ακίνητη κι' όμορφη σαν κούκλα, βλέπει τη Μαρία.

— Μπα! τι είναι αυτό; κάνει μ' εύχαριστη έκκληση.

— Η κούκλα σου, ή ζωντανή του κούκλα, δώρο της μαμάς, της αποκρίνεται ή Φώρω, που σιγά-σιγά την είχε ακολουθήσει.

— Η κούκλα μου;!

Και χωρίς να εξετάση τίποτα περισσότερο, ή Νίνα άρπαξε την έκπληκτη μικρή, την κάθισε στα γονατά της κι' άρχισε να τη χορεύει, να τη ναουρίζη, να τη φιλή, να της μιλή και να της τραγουδά, σαν ναταν κούκλα αληθινή. Μ' αφού χορτάσε ή αν προτιμάτε, βαρέθηκε το παιγνίδι, σκέφτηκε και να τη ρωτήση ποιά ήταν και πώς βρέθηκε στο σπίτι της. Μα που ή Μαρία νάρθωτή λέξη!

— Τι άνοητη που είμαι! είπε τότε ή Νίνα, που λές και γύρευε να δημιουργήση για λίγες στιγμές μια γλυκειά ατακατή. — Σε ρωτώ έσένα. Μ' από πότε μιλούν οι κουκλες; Στάτου μια στιγμή να μάθω τί τρέχει...

Κι' έτρεξε στη μαμά της, γιατί ή Φώρω, στο άναμταξό, είχε γίνει άφαντη.

Η κ. Κλειώ εξήγησε τότε στην κόρη της, που δεν είχε καθόλου ιδέα, πως και γιατί πήσαν τη Μαρία στο σπίτι. Της έδωσε προκέντων να καταλάβη πως ή μικρούλα αυτή, επειδή ήταν προωρισμένη να γίνει υπηρέτρια, έπρεπε να μείνη σχεδόν όλη μέρα στο μαγαρείο' έπρόσθεσε όμως, πως αν ήθελε κίποτε κι' ή Νίνα να τήν κείνη κούκλα και να παίζη μαζί της, θα το συγχωρούσε εύχαρίστως, άρκει ή Νίνα να είχε πρώτα μελετήσει όλα τα μαθήματά της κι' ή μικρή υπηρέτρια να μήν είχε εργασία στο μαγαρείο ή άλλου.

Με φιλιό και με γλυκά λόγια, ή Νίνα εύχαρίστησε την καλή της μαμά. Μα συλλογίστηκε κιόλα πως έπρεπε να την εύχαριστήση και με έργα. Γι' αυτό έτρεξε αμέσως στην κάμαρά της, έπιασε τα βιβλία της και, για πρώτη ίσως φορά

στη ζωή της μελέτησε με όρεξη, σχεδόν μ' ένθουσιασμό.

ΈΙ ύστερα από τόσο εύσυνειδητη εργασία, δεν της άξιζε να παίζη τώρα λιγάκι με τη ζωντανή της κούκλα; Θα ίδουμε.

E. A.

ΑΚΡΟΠΟΛΙΣ

Ακρόπολη, το μάγο μάμαρό σου το θρίαμβο του 'θραίου φανερώνει κι' ή λειψουργία της Τέχνης στο Ναό σου του Πνεύματος τη δόξα μαρμαρώνει.

Γραμμές 'Ελληνικές στο μέτωπό σου αιδάνατο ένα χέρι χαρισμένο κι' έκόνει το άχανός με το άπειρό σου στο αιδέριο φώς που σ' άγαυδοχρυσώνει.

Στόν 'Ελληνα τιμή, του ανθρώπου Νίκη. Ο λόφος σου για πάντα θα θυμίζει ζωής μεγάλης του Καλού διαθήκη.

Θά ζής ώσπου ζή της Γης ή σφαίρα κι' ή Τέχνη σου για πάντα θα φωτίζει. Θά μένης 'Ηλιος με δική σου μέρα.

N. ΔΟΜΟΝΕΓΙΝΗΣ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΝΗΣΟΣ

(Μυστήριομα από ΙΟΥΛΙΟΥ ΒΕΡΝΙ)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'. (Συνέχεια)

Με μεγάλη δραστηριότητα εξακολούθησαν οι εργασίες. Ός τις 25 'Ιανουαρίου, το καράβι πλητίαζε να τελειώση. Στο άναμταξό αυτό, καμιά μεταβολή δεν έγινε στην κορυφή του ήφαιστείου. Από τον κρατήρα εξακολουθούσαν να δγαίνον μονο άτμοι και καπνοί, άνακατωμένοι με ρλόγες και πέτρες άναμμένες. Τήν νύκτα όμως της 23 προς την 24, από τις λάβες κρύ ανέβηκαν τέλοσ ως άπίνω, τιναχθηκε ο κώνος εκείνος, που σχημάτιζε το καπέλλο του ήφαιστείου. Άκούσθηκε ένας κρότος φοβερός. Οι άποικοι ένόμισαν στην άοχη πως καταστρέφεται το νησί τους. Κι' όρμησαν έξω από το Γρανίτινο Παλάτι.

Ήταν στις δυο από τα μεσάνυχτα. Ο ούρανος καίγουνταν. Ο κώνος του βουνού, — ένας όγκος χίλια πόδια ψηλός και έκατομύρια λίτρας βάρους, — είχε πέσει άπάνω στο νησί, που έτρεπε το έδαφος του. Εύτυχώς, ο κώνος αυτός, που έγερνε έξ άρχης προς το μέρος του βορριά, έπεσε στην πεδιάδα εκείνη των άμμων και των άμμολιόφων, που άπλώνεται άνάμεσα ήφαιστείου και θαλάσσης.

Ο κρατήρας, όλάνοικτος τότε, έγρυγε στον ούρανο ένα φώς τόσο δυνατό, που μόνο από την άντανάκλαση, ή ήτμόσφαιρα φαίνονταν σαν άναμμένη. Συγχρόνως ένας χείμαρρος λάβας, φουσκώνοντας στην καινούργια κορυφή, ξεχύνονταν σε μικρούς καταρράχτες, σαν το νερό που ξεχειλίζει από μια γούρνα, και στην πλαγιά του βουνού σέρνονταν χίλια κύρινα ρείδια.

— Η στάνη! ή στάνη! φώναζε ο 'Αδριανός.

Αλήθεια, κατά τη στάνη κατέβαιναν οι λάβες άπ' το άνοιγμα του καινούργιου κρατήρα, κι' έτσι κινδύνευαν να καταστραφούν αμέσως τα πιο γόνιμα μέρη του νησιού, οι πηγές του Κοκκινου Ποταμού και τα δάση της 'Αγαλλίδας.

Με τις φωνές του 'Αδριανού, οι άποικοι έτρεξαν στο σταβλο των όνάγγηδων. Αμέσως έξεψαν τάρμαξι. Μια σκέψη είχαν και οι δλοι: Να τρέξουν στη στάνη και να ελευθερώσουν τα ζώα που ήταν κλεισμένα κεί-μέσα.

Έφθασαν πριν από τις τρεις. Αδιάκοπα βελάσματα έδειχναν ποίος τρόμος κρατούσε τα δυστυχισμένα εκείνα γιδόπράβια. Βροχή από άναμμένες ούσιες, από ρεωτά μέταλλα, έπεφτε κιόλα άπ' το ριζοβούνι στο λειβάδι και κατότρωγε τον φρίκτη ζεκαίνη τη μαριά. Η πόρτα άνοιχθηκε αμέσως από τον 'Αδριανό και τα ζώα πατάχθηκαν σαν τρελλά και σκορπίσθηκαν έβω κι' έκει.

Ύστερ' από μια ώρα, ή αναθρατή λάβα πλημμύρισε τη στάνη, εξατίμισε το νερό του ρουακιού που την έπότηζε, πυρπόλησε το σπίτι, που άναψε σαν άχερο, και καταβρόχθισε ως το τελευταίο του κάργελο τον φράκτη. Από τη στάνη δεν έμεινε πια τίποτα!

Οι άποικοι θέλησαν νάγωνισθούν έναντιον αυτού του κατακλυσμού της λάβας, δοκίμασαν μάλιστα, αλλά του κάκου. Ο άνθρωπος είναι άοπλος κι' άνίχυρος μπροστά σε τέτοιες θεομηνίες!

Και ήμέρωσε ή 24 'Ιανουαρίου. Ο Κύρος Σμιθ κι' οι σύντροφοί του, πριν να γυρίσουν στο Γρανίτινο Παλάτι, θέλησαν να εξακριβώσουν ποιά διεύθυνση θα παίρνε τελειωτικά αυτός ο χείμαρρος της λάβας. Το έδαφος του νησιού, γενικώς, κατηγόριζε από την Φρογκλίνο ως το ανατολικό άκρογιάλι. Ήταν φάρος λοιπόν, μ' όλα τα πυκνά δάση της 'Αγαλλίδας, να φθάση ο χείμαρρος κι' ως την Τερψιθέα.

— Η λίμνη θα μάς προκαλύψη, είπε ο Γεδεών Σπίλεττ.

— Το έλπίζω, αποκρίθηκε ο Κύρος Σμιθ.

Και δεν είπε τίποτ' άλλο.

Οι άποικοι θέλησαν να προχωρήσουν ως την πεδιάδα, όπου είχε πέσει ο κώνος, οι λάβες όμως έραζαν το δρόμο. Από τώνα μέρος ακολουθούσαν την κοιλάδα του Κοκκινου Ποταμού, κι' από τ' άλλο την κοιλάδα του Καταρράχτη, εξατίμοντας στη διάβασή τους τα νερα και των δυο αυτών ποταμών. Δεν υπήρχε καμιά έλπίδα να περάσουν άνάμεσ' από τον κύρινο αυτό χείμαρρο' άπεναντίας έπρεπε να υποχωρήσουν.

Το ήφαιστείο, ξεσκούφωτο πιά, είχε γίνει άγνωρίστο. Τελείωνε τώρα σε μια

έπιπέδη επιφάνεια σαν τραπέζι, που άντικαθιγτούσε τον καιρό κρατήρα. Από δυο ότοιμά, άνοιγμένα στο μεσημέρι μερός και στο ανατολικό, χύνονταν άκατακαυστα οι λάβες, που σχημάτιζαν έτσι δυο ποτάμια χωριστά. Άπάνω άπ' τον καινούργιο κρατήρα, ένα σύννεφο από καπνούς και στάχτες, άνακατέυονταν με τα σύννεφα τουρανού, τα σωριασμένα πάνω άπ' το νησί. Άναγές βροντές συνώδευαν τα μουγγρητά του βουνού. Από το στόμα του πετιοδνάν μεγάλες πέτρες άναμμένες, που άνέβαιναν χιλιάδες πόδια ψηλά, έσκαζαν στον αέρα και σκορπίζονταν σαν μίτραλλια. Ο ούρανος άποκρινονταν μ' άστραπές στην έκρηξη του ήφαιστείου.

Οι άποικοι είχαν καταφύγει στην άοχη του δάσους της 'Αγαλλίδας. Μα ως τις έπτα το πρωί, δεν μπορούσαν πια να σταθούν εκεί.

(*) Όχι μόνο τα βιήματα, τα μίτραλλια, άρχισαν να πέφτουν τριγύρω τους, αλλά και ή λάβα, ξεχειλίζοντας από την κοίτη του Κοκκινου Ποταμού, άπελούσα να κόψη το δρόμο της τάνης. Ο πρώτος σειρές των δένδρων πήραν φωτιά κι' ο χυμός τους, που έγεινε ζαρνικά άτμός, τάναντίναζε σαν πυροτεχνήματα, ένώ άλλα, λιγώτερο ύγρα, έμειναν άπειρακτα μέσα στην πλημμύρα.

Οι άποικοι είχαν ζαναπαίρει το δρόμο της στάνης για να γυρίσουν. Περπατούσαν σιγά-σιγά, όπισθοχωρούσαν. Μ' από την κλίση του έδαφους, ο χείμαρρος προχωρούσε γρήγορα προς τανατολικά και μόλις έπηζαν και πέτρωναν τα πρώτα στρώματα της λάβας, έφθαναν άλλες λάβες άναλυτές και σκέπαζαν άμέσως.

Όττόσο, ο κύρινος χείμαρρος της κοιλάδας του Κοκκινου Ποταμού γίνονταν πιά έπίφοδος όλοένα. Όλο έκείνο το μέρος της 'Αγαλλίδας είχε άναρλεχθή και πελώρια σύννεφα καπνού σχημάτιζονταν άπάνω άπ' τα δένδρα, που οι ρίζες τους ήταν χωμένες στη λάβα.

Οι άποικοι σταμάτησαν κοντά στη λίμνη, μισό μίλλι από το στόμιο του

Κοκκινου Ποταμού. Ζήτημα ζωής ή θανάτου έπρέκατο να λυθη τώρα γι' αυτούς.

Ο Κύρος Σμιθ, συνειθισμένος να κατατρώνη ψυχρά τα σοβαρά προβλήματα και ξεροντας πως μιλούσε ή άνθρωπος (κανός νακούσουν την αλήθεια, όποια κι' άν ήταν, είπει

— Η ή λίμνη θα σταματήση αυτό το χείμαρρο της λάβας και τότε ένα μεγάλο μέρος του νησιού μας θα σωθή από τον κατακλυσμό' ή ο χείμαρρος θα κατακλύση και τα δάση του Φάρ-Ούεστ και τότε ούτε ένα δένδρο, ούτε ένα φυτό δεν θα μείνη στην επιφάνεια του έδαφους. Στην περιπτώση αυτή, δεν θα γούμε να περιμένουμε άλλο, έπάνω στους γυμνούς βράχους, παρά τον θάνατο, που ή άνατίναξη του νησιού δεν θα μάς άφισή ίσως να τον περιμένουμε και πολύ!

— Τότε λοιπόν, φώναζε ο Πέγκροφ, σταυρώνοντας τα χέρια και κτυπώντας το πόδι στη γη, είναι περιτετο και ναποτελειώσουμε τόκαράβι. Έτσι;

— Πέγκροφ, άποκρίθηκε ο Κύρος Σμιθ' ό άνθρωπος πρέπει να κάνει το χρέος του ως το τέλος!

Τήν στιγμή εκείνη, ο ποταμός της λάβας, αφού άνοιξε πέρασμα μέσ' από τα δένδρα που έκαψε, έφθασε ως την άκρολιμνιά. Έκει σχημάτιζονταν σαν ένα ύψωμα, έ-

ξόχωμα του έδαφους, που άν ήταν κάπως μεγαλύτερο, θα σταματούσε ίσως το κύρινο ποτάμι και θα το έκανε, άντι να διευθυνθή προς τα δάση του Φάρ-Ούεστ, να πέση μέσα στη λίμνη.

— Έργασία! έφώναξε ο Κύρος Σμιθ. Κατάλαβαν: Τον χείμαρρο έκείνο έπρεπε να τον αναχαιτίσουν μ' ένα μεγάλο φραγμό, να τον κάμουν έτσι νάλλάξη δρόμο και να χυθή στη λίμνη.

Έτρεξαν δλοι στο ναυπηγείο και ζαναγύρισαν με άφίνες, με τσικούρι, με σκεπάρνια. Έρριξαν δένδρα πολλά και σε λίγες ώρες κατώρθωσαν να σηκώσουν ένα φράκτη ψηλό τρία πόδια και μακρό καμιά τριακόσάρια βήματα. Κι' όταν τον έτελείωσαν, τούς φάνηκε πως δεν είχαν έργασθή παρά λίγα λεπτά!

(*) 'Επειτα συνέχεια)

«Τι θέαμα αυτός ο κόλεμος νερού και φωτιάς!»

